

HLÁSNÁ TŘEBEŇ

Obsah

1 Z JEDNÁNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA	10 NEPŘEHLÍŽEJME VÝZNAMNÁ VÝROČÍ CHCEME SI PŘIPOMENOUT NĚCO V PRAZE?
2 PHDR. JAROSLAV PELEŠKA (*28.1.1926 - †17.5.2012)	11 ULÁNBÁTAR, NEPŘILÍŠ VÁBNÉ MĚSTO
3 STAROČESKÉ MÁJE	14 KRÁLOVSKÝ PRŮVOD
5 KONEC ŠKOLNÍHO ROKU Z HLÁSKU	15 KULTURA POZVÁNÍ NA VÝSTAVU
6 PODĚKOVÁNÍ	INZERÁTY
7 STEJNĚ, ALE JINAK ...	16 BLAHOPŘÁNÍ
8 ROK LIDOVÉ OBŘÁDNOSTI- KRÁLOVNICKY, ČIŠTĚNÍ STUDÁNEK, JÍZDY KRÁLŮ, SVATOJÁNSKÁ NOC	

Z JEDNÁNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA

V měsíci dubnu a květnu řešilo zastupitelstvo obce následující problematiku: Byl projednán a schválen rozpočtový výhled na období 2012–2016. V rámci členství obce ve svazku obcí Region dolní Berounka bylo jednáno o aktualizaci strategie celého regionu i naší obce jako takové. Zastupitelstvo podpořilo petici proti geologickému průzkumu oblasti za účelem těžby břidlicových plynů. Petiční archy byly shromažďovány na obecním úřadě a celkem bylo v naší obci nasbíráno přes 360 podpisů. Stále je řešena problematická situace okolo odklizení černých skládek kompostů na komunikaci za bunkrem. Obec podala žádost na CHKO Český kras o udělení výjimky z ochrany území, z důvodu mechanického a zároveň šetrného odklizení kompostů malým bagřikem. Zastupitelé dále řešili stížnost na nepovolenou stavební činnost na Rovinách ve Formanské ulici. Stížnost byla postoupena nadřízenému stavebnímu úřadu při MÚ v Berouně, který ve věci již rozhodl. V květnu proběhl na obecním úřadě audit hospodaření za rok 2011. Výsledkem auditu je zpráva, že nebyly zjištěny chyby ani nedostatky, kromě chyb a nedostatků při dílčím přezkoumání, které již byly napraveny. V neposlední řadě se zabývalo zastupitelstvo podporou města Řevnice ve věci získání dotace na rozšíření budovy ZŠ. V této věci vynaloží obec maximální součinnost s vedením města Řevnice.

■ Jana Gartová

červen
2012

PhDr. Jaroslav Peleška

(* 28.1.1926 - † 17.5.2012)

V listopadu roku 1984 se do naší obce přihlásil k pobytu jeden z nejvýraznějších občanů Hlásné Třebaně poslední doby, pan PhDr. Jaroslav Peleška. Tento muž byl především ikonou a zároveň zakladatelem obecního měsíčníku Zpravodaj. Začali ho se svou ženou vydávat v roce 1987 takřka na koleně.

Doktor Peleška se v rámci obce rychle zapojil do veřejného života. Působil ve výboru místních zahrádkářů, ostatně zahrádka byla jeho velký koníček, a vedl kulturní výbor místního národního výboru. V jeho rámci organizoval poutavé besedy s významnými osobnostmi našeho života.

Celý svůj život hájil svobodu a demokracii. Koncem druhé světové války se zúčastnil odboje na Prachaticku jako partyzán. Za tuto činnost obdržel několik ocenění od ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu a ministerstva obrany. Od roku 2005 byl předsedou Českého svazu bojovníků za svobodu základní organizace v Berouně. Po dobu své funkce úspěšně rozvíjel osvětově výchovnou činnost v berounských školách pořádáním besed o českém odboji za druhé světové války.

V nelehkých 50. letech byl jako vysokoškolák zařazen v době vojenské služby do jednotek Pomocných technických praporů.

I při další významné události našich novodobých dějin v roce 1989 aktivně hájil svobodu a demokracii. V prvních svobodných volbách kandidoval do obecního zastupitelstva. Následně v letech 1990–1994 působil v obci jako zástupce starosty. Pro další volební období se rozhodl již nekandidovat, ale i nadále, v rámci Zpravodaje, pro obec aktivně pracoval. Nově příchozím zastupitelům ochotně pomáhal a předával jim vlastní zkušenosti. Jako šéfredaktor Zpravodaje nejen informoval občany o práci zastupitelů, ale vzhledem ke své nestrannosti byl mnohdy i kritikem jejich konání. Ve svých rozhovorech rád popíchl jednotlivé zastupitele, aby se zeptal na jejich názor či návrh řešení některých neoblíbených témat. V letošním roce slaví náš Zpravodaj 25. výročí svého vzniku. U této příležitosti se obec rozhodla udělit panu PhDr. Jaroslavu Peleškovi čestné občanství a zároveň čestné uznání jako poděkování za jeho aktivní práci pro obec. Bohužel pan doktor Peleška se tohoto ocenění nedožil. Zemřel náhle dne 17. května 2012 ve svých 86 letech. Cítíme hlubokou lítost nad touto ztrátou. Věříme, že jeho aktivita, životní moudrost a energie, kterou okolo sebe šířil, zůstane na dlouhá léta v paměti všech čtenářů Zpravodaje, občanů i rekreatantů Hlásné Třebaně.

■ Ing. Vnislav Konvalinka a Jana Gartová

STAROČESKÉ MÁJE

Letošní rok připadl termín našich staročeských májů na 19. května. Tyto slavnosti pořádají v naší obci vlastně všechny složky, které zde působí. Obecní

úřad zajišťuje program, Sokol staví májku a pořádá večerní májovou zábavu, hasiči zajišťují občerstvení a pomáhají při přípravě sálu v sokolovně. Máje jsou u nás v obci již tradicí. V novodobé historii se letos konaly již po třinácté, a to je již pěkná tradice. Stejně jako u ostatních kulturních akcí často je tvůrce programu postaven před problém skloubit finanční možnosti s možným programem, či případně vymyslet nějakou změnu, aby to „nebylo pořád a stále stejné“. Je to často úkol nelehký. A to ještě se často na mysl vkrádá otázka, zda svatý Petr bude naší akci nakloněn a nespustí na nás provazy deště.

Nutno přiznat, že jsme se v letošním roce asi chovali dobře, protože počasí bylo přímo ukázkové. Pokud někdo strávil na naší návsi celý program, vypadal další den, jako kdyby přijel z týdenní dovolené od moře.

A program? Podle mého mínění se vydařil. Vše začalo Pozdním sběrem. Ano, nebojte se, nemluvíme o koštování vína. Jedná se o několik lidí z naší obce, kteří si jednou za 14 dní zajdou do Restaurace u Máni zahrát staré krásné písničky pro potěšení a radost. A jednou vznikla i myšlenka proč nezahrát pro potěšení a radost i jinde. A tak se objevila tato nová kapela na májových slavnostech v Hlásné Třebani. Poté, když dorazil průvod a jeho účastníci si od starosty vyprosili právo máje pořádat – on starosta stejně neměl moc na vybranou – se na návsi objevila Elčovická

Elčovická dudácká muzika

dudácka muzika, kde dvě hudebnice měly opravdu krásné dudy. Byly to písničky, které nejsou známé, ale když člověk trochu přivřel oči, krásně se to poslouchalo. Jihočeské písničky vystřídaly staré české lidové písničky v podání skupiny Rumunští Češi. I zde to myslím nebyla špatná volba. A potom

se začalo sahat pro zdroje ze zdejších krajů. Naši mladí sokolové s rodiči předvedli ukázkou ze skladby, kterou připravují na letošní Všesokolský slet pod vedením našich obětavých cvičitelů. Následovalo roztomilé vystoupení dětí z přípravy souboru Klíček Řevnice a zdejší mateřské školky Hlásek. Na závěr dětského bloku jsme mohli opět zhlédnout další vystoupení našich sokolských dětí. Z kategorie dětí před rozpučkem jsme se dostali ke kategorii žen - Holek v rozpučce. Člověk často žasne, co napadne usedlejší ženy v pokročilejším věku. Ale pak si řekne, proč se zabývat tím, že člověk stárne, a že je lepší se na ten život dívat z té lepší stránky. Letos dokonce toto v kraji již věhlasné těleso zapojilo do svých „ptákovin“ i pana starostu a jindy usedlý a rozvázný představitel obce se podvolil jejich diktátu a na návsí za zvuků lidových, nově otextovaných, písni rostl a rostl a rostl... Na závěr zatančily dvě kolony českou besedu, bez které si již máje v naší obci skoro neumíme představit. A protože i májka byla pokácena a spadla tam, kam měla, můžeme letošní májové slavnosti v naší obci hodnotit jako vydařené.

Jsmo si vědomi, že nenabízíme vrcholný kulturní zážitek, a proto děkujeme všem, kdo se podíleli na tom, že máje byly takové, jaké byly. A je jedno, jestli někdo stavěl stan na návsí, stoly v sokolovně, pekl koláče (letos jsme zvolili koláče z vlastních zdrojů – kdo chtěl a uměl, upekli

Klíček Řevnice

Sokolské děti

a ostatní snědli), nacvičoval s dětmi, či jen pouze přišel. Všem děkujeme, protože bez nás všech by se třeba máje v naší obci nekonaly. A to si myslím, že by byla škoda! A pokud letos někdo o májích nevěděl, či nemohl na ně přijít, budeme rádi, když se přijde třeba jen podívat příští rok.

■ Pavel Kotík

Zvláštní poděkování patří paní Marii Novákové, Lence Snopkové, Saše Valentové, panu Antonínu Březinovi, kteří obětovali svůj um, finance a čas, aby napekli drobné pečivo, jehož výtěžek putoval na podporu Staročeských májů v naší obci. Stejně tak i spolku našich zahrádkářek, které pro tyto účely napekly asi 450 koláčků.

Foto: Martin Batík

■ Jana Gartová

KONEC ŠKOLNÍHO ROKU Z HLÁSKU

Tento měsíc slavíme 1 rok od našeho vzniku a zároveň i oslavíme konec prvního školního roku **besídkou dětí z Klubu Hlásek dne 22. června od 15.30 v sokolovně v Hlásné Třebani.**

Vstup je volný i pro veřejnost, přijďte se podívat!

Pro nás ale 30. červnem práce nekončí. Jak už jsme vás informovali, **od 16. července budeme mít nové působiště, a to dům na adrese Pod Svahem 266 v Hlásné Třebani.** Nyní probíhají dokončovací práce, úpravy zahrady a kolaudace. Během posledního týdne v červnu a prvních 14 dní v červenci musíme přesunout vše ze stávajících prostor do nových.

O víkendu 23. 6., 24. 6. a 30. 6. bychom vás chtěli požádat o pomoc při konečných úpravách. Budeme potřebovat každou ruku.

Od 16. července znovu otevřeme, a pokud bude zájem, bude otevřeno celé léto. **Nabízíme několik programů, a to Školku, Anglický tábor a Tematické týdny.** Podrobné informace najdete na www.klubhlasek.cz (příměstský tábor) nebo na našich plakátech. Vybrali jsme pro vás kvalifikované lektory, kteří se postarají o pestrý program. Otevřeno bude vždy od 8.00 do 18.00 hod. po-pá, ale pokud budou rodiče potřebovat, mohou děti přivést už na 7.30, aby mohli v klidu odejít do práce.

>>>

Přihlášky budou uzavřeny na konci června.

Na setkání občanů 20. dubna jsme **vyhlásili program Adopce pro Klub Hlásek, MŠ a obec, který poběží do konce srpna 2012.**

Adopce je forma příspěvku na konkrétní věc, kterou si vyberete z nabízených seznamů. Pokud budete chtít jakoukoli věc adoptovat, ozvěte se nám a my se s vámi domluvíme na dalším postupu. Pokud byste raději poslali peníze, bude vám přiřazena položka ze seznamu v odpovídající výši.

Každý, kdo adoptuje, bude mít na dané věci své jméno, u menších položek bude vytvořen jmenný seznam, který bude zveřejněn. Pro velké sponzory můžeme nabídnout reklamu na štítu Komunitního centra Hlásek nebo možnou reportáž v ČT o našem dění v obci. Veškeré podmínky najdete na našich stránkách pod složkou ADOPCE.

Již nyní děkujeme:

- » Poděkování patří mamince a paní architektce Kateřině Gregorové, která přispěla velkým dílem k tomu, že jsme získali veškerá povolení k přestavbě, vypracovala nám projekty a veškeré potřebné dokumenty. Děkujeme za její nezištnou pomoc, čas a trpělivost.
  - » Dagmar Najmanové – lednice, nádobí.
  - » Děkujeme paní Najmanové, která nám snížila nájem pronajatého domu do té doby, než začneme dům využívat pro naše účely.
  - » Eva Laštovičková – mikrovlnná trouba.
  - » Jak Kalhous – výroba oplocení zahrady.
  - » Pavel Mališ – výroba šaten do Klubu a MŠ.
- Předem děkujeme za podporu.

■ *Veronika Vaculovičová*

PODĚKOVÁNÍ

Když nás Jana Gartová před rokem požádala, abychom společnými silami vybudovali pro obec provizorní obecní školku, zdálo se to jako nemožné, byl květen a my jsme museli v září otevřít. Od počátku jsme měli stejný cíl, co nejdříve otevřít školku a pomoci mnoha rodinám s umístěním jejich dětí v MŠ. Povedlo se!

Na základě několika jednání obec rozhodla, že bude podporovat realizaci výstavby nové obecní MŠ a předškolní péči bude prozatím provozovat soukromě nově vzniklé OS Hlásek. I když Jana jako zastupitelka nemohla být naším členem, podporovala nás po celý školní rok. Jana s rodinou zapůjčila na rok zdarma prostory svého domu, obětovali soukromí, Jana nám zařídila nezbytnou administrativu pro schválení provizorní školky a pomáhala i s dětmi.

>>>

Rádi bychom vyzdvihli obětavost a iniciativu Jany Gartové, která přišla s velkorysou nabídkou, tu by v takovém rozsahu poskytnul málokdo!

Další dík patří:

- » paní Iloně Gartové, která nám po většinu školního roku vozila obědy pro děti.
- » Paní Darině Kandráčové, která pro nás zdarma zpracovávala mzdy a kompletní účetnictví, včetně daní.
- » Paní Zuzaně Stříbrné, která zdarma vytvářela naše webové stránky.
- » Paní Ivě Matějkové, člence a spoluzakladatelce Klubu Hlásek, která nám poskytuje potřebné know-how z oblasti školství.
- » Paní Veronice Vaculovičové a Markétě Bosákové, které zdarma vedly školku. Děkujeme samozřejmě našemu personálu a lektorům, kteří pracují za nevysoké mzdy, a i tak vykonávají svoji práci s láskou.

Tito lidé přispívají k tomu, abychom mohli mít v Hlásné Třebani školku za příznivé ceny a v dobré kvalitě.

Za rodiče děkujeme obci, která přispěla 9 000Kč měsíčně na snížení školného a v příštím roce bude přispívat 500Kč na každé místní dítě ve věku od 3 do 6 let.

■ *Klub Hlásek*

STEJNĚ, ALE JINAK...

Již v minulosti bylo zastupitelstvo postaveno před situací, že stará kopírka Jdosloužila a bylo třeba pořídit novou. V minulých letech se vždy koupila ať už kopírka nová nebo repasovaná. Bohužel se dříve či později vždy stalo to, co možná většina z nás zná z vlastní zkušenosti. Servisní technik pronesl: oprava by stála víc než nová kopírka. Bylo rozhodnuto vyřešit vzniklou situaci formou pronájmu kopírky. V zájmu zajištění většího množství kopií jsme začali tisknout náš obecní zpravodaj vlastními silami. Což o to, tisk jako takový není až tak složitý, dokonce nová kopírka i umí kopírovat tak, že se nemusí zkopírované papíry roztříďovat. Ale kdo bude zpravodaj skládat a sešívát? Požádali jsme o pomoc zdejší důchodkyni paní Matolovou. Každý měsíc vždy poskládá napůl nejdříve obálky s erbem obce. Potom přijde na řadu vnitřek zpravodaje. Nakonec společnými silami zpravodaj sešijeme. Netrvá to víc než den, ale výsledkem je, že my všichni dostaneme Zpravodaj včas.

Paní Matolová, my všichni kdo čteme tento Zpravodaj, Vám moc děkujeme a doufáme, že ještě dlouho můžeme s Vaší pomocí počítat.

Pokud by i jiní občané byli ochotni s podobnými pracemi pomoci, budeme rádi, když se nám ohlásí na obecním úřadě.

■ *Kulturní výbor*

ROK V LIDOVÉ OBŘADNOSTI – KRÁLOVNIČKY, ČIŠTĚNÍ STUDÁNEK, JÍZDY KRÁLŮ, SVATOJÁNSKÁ NOC

Jak už bylo v minulém díle tohoto seriálu řečeno, oslavy Letnic zahrnují období mezi 10. květnem a 13. červnem. V tomto období patřily k zábavám děvčat tzv. **královničky**. Skupiny dívek převlečené za královnu a její družinu a ozdobené spoustou květů a pentlí vytvořily průvod, v jehož čele šly čtyři vysoké dívky, nesoucí veliký šátek uvázaný na čtyřech tyčích jako baldachýn. Pod ním vedly malou dívku, oblečenou jako královnu s korunou na hlavě, bohatě okrášlenou, ale bosou. Zpívaly humorné písně o tom, jak královna hledá krále, a vybíraly na „zalévání“. Vybrané dary pro „královnu“ dávaly do košíku, který pro ten účel nesla jedna z dívek. Z vykoledovaných potravin si pak uspořádaly hostinu. Královničky mají pravděpodobně svůj původ v pohanském uctívání panenských víl, s nimiž bylo spojeno mnoho magických obřadů k zajištění co nejlepšího počasí pro úrodu. To bylo v tomto ročním období velmi důležité. Proto se ještě v 19. století s obchůzkami královniček pojil mnohem starší obyčej **čištění studánek** a studní (nezaměňujte se spíše dětskou zábavou otvírání studánek). Tento zvyk má velmi starý, zřejmě ještě keltský původ. Je to uctění životodárné síly vody a též dívčí čistoty, které mohly provádět pouze čisté a nevinné dívky. Svlékly se, zkontrolovaly pramen a vyčistily zanesené studánky. Na okraje položily zelené věnečky z brusinek a zimostrázu jako symboly své nevinnosti. Jedna z dívek nabrala vodu do velkého džbánů a obřadně ji vylévala do tří světových stran kromě severu a při tom pronášela zaříkání k vodě, aby byla vždy čistá a bylo jí dostatek. Děvčata provázela muzika, v průvodu za ní šli mládenci a ostatní občané a po obřadu vyčištění se přímo v přírodě zpívalo a tancovalo. Někde se tento zvyk udržel dodnes.

Novodobé čištění studánek je jen lyrickým dozvukem starých pohanských zvyků, o nichž víme zejména z přísných zákazů církve, později i z některých kronik.

Nejznámější zábavou tohoto období jsou ale i dodnes **jízdy králů**. Církví se však tato zábava nelíbila, poněvadž takový způsob slavení letnic neměl nic společného se svatodušními svátky. Mládež se přestrojovala za krále či královnu (králku) a jejich družinu, vyjednávala svatbu, hledala nevěstu pro krále nebo naopak ženicha pro královnu. Na koních nebo pěšky pak chodil nazdobený průvod po domech a pronášel chválu nebo naopak jízlivé poznámky na adresu hospodáře, jeho rodiny a čeledi. Jízdy králů měly mnoho variant. Nikdo dnes přesně neví, kdy a proč jízda králů vznikla. Dnes známou podobu daly tomuto obyčejí pravděpodobně legendy, které se tradují převážně na Moravě. Také proto možná jsou nejznámější jízdy králů na moravském Slovácku (zejména pestře opentlená vlčnovská), které mají dodnes svá pravidla a ceremonie. Jejich přípravy trvají několik měsíců.

>>>

Chlapci, kteří tvoří družinu krále (legrúti), se mohou jízdy králů zúčastnit jen jednou za život. Chystají si sváteční kroje, pentle, fábory, papírové květy pro sebe i své koně. Nejvíce práce s přípravami má rodina budoucího krále, který je přestrojen do ženského kroje a spouští pentlí a dalších ozdob. Jízdy králů na jihovýchodní Moravě (vesnice Hluk, Kunovice, Skoronice, Vlčnov) jako jeden z nejvýznamnějších živých obyčejů České republiky byly nedávno zapsány do Reprezentačního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva, který vede UNESCO.

Obdobné slavnosti se konaly i v Čechách, na Šumavě se tento obyčej nazýval hra na krále a konaly se u té příležitosti např. závody na neosedlaných koních. Na Budějovicku se konaly obchůzky. V čele průvodu, v němž nechyběli kněz, rychtář nebo soudce, šel král a královna, oblečení do oděvu z kůry, později do bílých šatů. Král míval žezlo, případně i oštěp z oloupané jedličky nebo smrčku, králka držela ratolest se třemi růžemi. V každé době a v každém kraji se tento obyčej trochu lišil. V některých obcích se např. na návsi konal soud, při němž vyvolávač hodnotil dobré nebo špatné vlastnosti majitele každého domu ve vsi. Podobně se hra na krále a na králku odehrávala v západních a středních Čechách.

Prastaré obyčeje měly velmi tuhý život. Církvi se je nepodařilo přes veškeré své pokusy vytlačit. Jedním z nich bylo např. ustavení svátku sv. Jana Křtitele (24. červen). Postupem času se ale legenda o křesťanském mučedníku smísila se starodávnými pověrami. Poblíž vesnic se zapalovaly obřadní ohně, kdysi pravděpodobně spojené i s oběťmi pohanským bohům. Původně ochranné vlastnosti ohně byly zapomenuty a z pálení velkých hranic se stala zábava hlavně pro mládež. Důvodem oslav nebylo jen to, že se slavil svátek jednoho z nejvýznamnějších křesťanských světců, ale i vrcholící období letního slunovratu. **Svatojánská noc**, předcházející tomuto svátku, je plná zázraků, magie a kouzel. Bylinám, natrhaným v předvečer svátku nebo časně ráno, se začalo říkat svatojánské koření a lidové moudro praví, že byliny trhané v předvečer svatého Jana Křtitele jsou nejmocnější. Proto v tomto období báby kořenářky měly napilno. Byliny se přidávaly do směsí, které se podávaly jako lék proti nemocem, nebo se z nich vyráběly kouzelné nápoje, používané v lidové magii. V představách našich předků však největší moc měl květ zlatého kapradí a všichni ho alespoň jednou toužili nalézt. Nikdo ho sice neviděl, ale kolovaly zcela jistě návody, jak jej získat. Po staletí se vyprávělo, že kdo ho získá, má klíč k neuvěřitelným pokladům, bude mít po celý život štěstí a porozumí řeči zvířat a ptáků. Škoda, že je to jenom pohádka, ale je v tom alespoň trošku poezie.

(Použitá literatura: Skopová, K., Hody, pústy, masopusty, Filip Tomáš – Akropolis, Praha 2007; Vondrušková, A., České zvyky a obyčeje, Albatros nakladatelství, a.s., Praha, 2004)

■ I. Matějková

NEPŘEHLÍŽEJME VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

V červenci slavíme dva významné svátky. Pro mnohé z nás dny odpočinku, ale také den slavných věrozvěstů Cyrila a Metoděje, kteří do našich zemí přinesli náboženství a víru. Tento svátek se slaví spíše na Moravě. U nás v Čechách si zase připomínáme upálení mistra Jana Husa roku 1415.

Píšu o těchto dvou slavných dnech proto, že si myslím, že už vymizela naše vlastenecká hrdost, že jsme měli v minulosti tyto slavné velikány. Myslím si, že ti mladí pomalu ani nevědí, kdo tito slavní vlastenci byli. Je to velká škoda a můj pocit je, že se to ve škole ani nevyučuje. Vzpomínám si, že jsme jako děti, chodili s lampióny, na kterých byl namalován Jan Hus. Sešli jsme se u jezua, a šli průvodem přes ves na kopec směrem k Balírnám. Tam bývala malá pískovávka, kde byla postavena hranice. Po jejím zapálení se přečetla vzpomínka na mistra Jana Husa. Přitom se zpívala píseň: „Hranice vzplála tam na břehu Rýna, na níž umírá dávné vlasti syn a vůkol něho hrůza dragonády a vy se ptáte, kdo v těch plamenech, toť mistr Jan, toť nejslavnější Čech“. Potom oheň uhasil a my šli domů, plni vzpomínek z krásného výletu.

■ *Václav Bergr*

CHCEME SI PŘIPOMENOUT NĚCO V PRAZE?

- 1) Salmovský palác vznikl na přelomu 18. a 19. Století, když ho vybuodoval arcibiskup Salm. Postupně jej koupili Schwarzenberkové, pak byl švýcarským velvyslanectvím a dále po dokončení oprav, národní galerií. Nyní je tam až do 31. července 2012, výstava z historie rodu panů z Pernštejna.
- 2) Až do letošního 23. června 2012 je možné navštívit laboratoře ČAV a účastnit se řady exkurzí organizovaných Akademií.
- 3) Používáte k výběru penze bankomaty? Buďte opatrní! Praha patří mezi města, kde docházelo ke zneužívání bankomatů.
- 4) V Praze je řada historických památek ve správě různých organizací. Uvažuje se o tom, že by přešly pod správu Muzea hlavního města Prahy. Týká se to např. Mosteckých věží na Starém městě.
- 5) Pokud jste zvyklí zajít si do pražské ZOO, počítejte s tím, že vstupné se zvyšuje jak u jednodenního, tak u roční permanentky a vstupného pro důchodce.
- 6) Od 10. května je ve velké dvoraně Veletržního paláce výstava 20 pláten Slovanské epepeje.

■ *Jarmila Matěnová*

ULÁNBÁTAR, NEPŘÍLIŠ VÁBNÉ MĚSTO

V posledních několika letech jsem strávil delší dobu v Mongolsku. V této souvislosti jsem byl požádán, abych se podělil o nějaké postřehy a dojmy. Pokusil jsem se něco málo sepsat. Jedná se pochopitelně o subjektivní pohled a není zcela vyčerpávající, nicméně doufám, že to bude zajímavé počtení.

Ulánbátar je jediné opravdu velké město v Mongolsku. Je to taková nudle v tektonicky založeném údolí protažená od východu na západ. Všude okolo jsou docela vysoké hory s vrcholy okolo 2 500 m.n.m. Samotné město leží ve vysoké nadmořské výšce od cca 1 300 m.n.m. a výše. Město je složené z takových slupek. Úplně uprostřed je centrum, kde jsou vládní budovy, ambasády, univerzity apod. Je tvořené socialistickou zástavbou, která je v prolukách doplněná divokou výstavbou posledních dvaceti let. Na této slupce leží slupka nevábnych panelových sídlišť. U paty každého paneláku jsou přilepené malé boudy, garáže a přízemní přístavby, kde jsou bary, hospody, internetové kavárny, občůdky apod. Tuto slupku lemuje a částečně se s ní prolíná slupka nové zástavby, což jsou takové hezčí mnohopatrové betonové králíkárný. Ty rostou jako houby po dešti, kam oko dohlédne. Poslední slupkou jsou tzv. „jurtoviště“. To jsou okrajové chudinské čtvrti, kde se prolínají jurty, chatrče i cihlové domy, všechny obehnané dřevěnými a plechovými ploty tzv. chášá.

Samotný Ulánbátar opravdu není moc pěkné místo, nějaké historické centrum nebo jiné stavby v podstatě chybí. Jednak Mongolové ještě před 100 lety žili téměř všichni v jurtách a žádné trvalé stavby s výjimkou klášterů nestavili a právě ty kláštery ve velkém rozbouřili a zlikvidovali komunisté.

Doprava je naprosto šílená. Denně je celé město zcela ucpané a oblíbený vtip v Ulánbátaru je tento: „Potkají se dva kamarádi na ulici, pozdraví se a první se ptá druhého, kam jdeš? První odpoví a druhý mu nabídne, že ho odveze, protože to má při cestě. První poděkuje a řekne, že půjde pěšky, protože pospíchá.“ Kromě toho, že doprava je poněkud živelná a Mongolové jsou k sobě navzájem dost bezohlední a agresivní, úplně nejhůř na tom jsou chodci, kteří jsou v situaci lovených zvířat. Klidně se vám může stát, že vás při nepozornosti porazí zrcátkem nebo vás odhodí bokem auto, ostatně to se mi už opakovaně stalo.

Přestože v Mongolsku panuje dlouhá a velmi chladná zima, v Ulánbátaru spadne jen minimum srážek, v zimě skoro nesněží, spíš trochu zaprší v létě.

Proto velká většina řidičů jezdí celoročně na letních pneumatikách a v okamžiku, kdy napadne jeden, dva centimetry sněhu (to už musí být opravdu vánice), tak nastává ještě větší chaos a množství kolizí se výrazně zvýší.

Vůbec bouračky, byť drobné „plechové“ záležitosti, jsou velmi běžné. Často kolize končí surovou rvačkou účastníků k všeobecnému pobavení okolí, především řidičů a spolujezdců, kteří uvízli v zablokované ulici.

Doprava by byla o něco plynulejší, kdyby se nezastavovala za asistence dopravní policie, která uzavře všechny vjezdy a ulice na hlavní tahy, zastaví auta na křižovatkách a to jen proto, aby se městem děsivou rychlostí mohla prohnat kolona černých zatemněných terénních aut a limuzín nějakého vládního papaláše. Dopravu zpomaluje také široce rozšířený způsob dopravy po městě a to je stopování aut. Kdokoliv se kdekoliv postaví a čeká, až mu někdo zastaví a pokud mají cestu společným směrem, domluví se na ceně a svezou se. Problém je v tom, že dohodnutí nějakou dobu trvá, stopující se nemusí domluvit s prvním řidičem, postupně mu zastavuje více aut a ostatním nezbyvá než čekat. Normální taxislužba se teprve začala objevovat v posledním roce, nicméně není moc spolehlivá, je poměrně drahá a většinou se jí nedovoláte/neseženete nebo prostě nepřijede.

Počasí se během roku stihne dost výrazně měnit, v létě může být až kolem 30° C, v zimě teplota naopak padá až pod - 40° C. Skoro neustále svítí sluníčko a je zde jen minimum srážek, nejvíce prší v létě. Celkově je to dost suché místo. Často vydatně fouká a zvláště na jaře v dubnu a květnu jsou běžné prachové bouře, které opravdu nejsou příjemným zážitkem.

Ve městě je minimum chodníků, respektive chodníky často jsou, ale kromě úzkého centra jsou většinou v dezolátním stavu nebo různě rozkopané, zavalené sutí, odpadem apod.

Mongolové v Ulánbátaru jsou jiní než lidé na venkově, žijí značně odlišným způsobem života. Jsou tu jiné vztahy v rodinách, mezi muži a ženami. Velkým problémem je alkoholismus. V Ulánbátaru jsou lidé oblečeni většinou podle západního (= evropského) vzoru, jen během svátků starší lidé nebo lidé z venkova nosí tradiční oblečení – dély. Je to takový dlouhý kabát s širokými rukávy. V zimě skoro vůbec nenosí čepice a rukavice, ty nasazují až když už je opravdu zima, odhaduji to na teploty kolem -25° C a nižší. Až do této teploty celkem spolehlivě podle čepice poznáte cizince. Nábožensky jsou Mongolové velmi tolerantní a v historii vždy byli. V současné době jsou většinou buddhisté, někteří věří šamanům a menší část jsou křesťané. V Ulánbátaru je také mimo jiné rozestavěná jedna mešita, ale už několik let stavba chátrá. V Ulánbátaru je mnoho církví, které se snaží ulovit nějaké ovečky, ale podle toho, co jsem slyšel je situace taková, že si to Mongolové nechtějí rozházet s nikým, takže klidně během jednoho dne zajdou do buddhistického chrámu a odpoledne

do křesťanského kostela. Šamanismus je mnohem silnější na severu Mongolska, ale i v Ulánbátaru můžete navštívit Šamana, ale je poněkud bizarní, když šamanské, s přírodou spojené rituály probíhají v bytech oprýskaných paneláku.

Další zajímavostí je existence nacistických bojůvek, můžete potkat auta se svastikami na kapotě, existují hospody s nacistickou výzdobou a dokonce se opakovaly pochody Mongolů v nacistických uniformách po městě. Hlavním terčem nenávisti těchto bojůvek jsou Číňané, v menší míře pak cizinci obecně. Problémem je, pokud byste takovou bojůvku, ale třeba i skupinu podnapilých Mongolů potkali se svojí mongolskou kamarádkou/příteklýní. V lepším případě vám budou nadávat, v horším případě vás napadnou.

V Ulánbátaru je vysoká nezaměstnanost, především mezi ne příliš vzdělanými lidmi, kteří přicházejí z venkova do města hledat štěstí a pohodlný a bohatý život, který znají z televize. Hodně těchto lidí se protlouká, jak to jen jde. Běžní jsou prodejci na ulici, kteří z malé kartónové krabice prodávají žvýkačky, cigarety, papírové kapesníčky apod., během léta a podzimu prodávají tzv. „lesní oříšky“, semínka borovic limb, případně nabízejí svoje telefony ostatním k zavolání. Běžně se také prodává ovoce a zelenina, někdy oblečení. Tito lidé sedí na ulici běžně při teplotě -25° C. Samotnou kapitolou jsou tržnice, kde se dá sehnat v podstatě cokoliv kdykoliv.

Zajímavé je, že se pro malé děti až na skutečně ojedinělé případy nepoužívají kočárky, ale malé děti dokud sami neběhají, se nosí v náruči.

Další věc je velká absence zeleně, nějaké travnaté plochy v Ulánbátaru v podstatě nejsou, jsou tu nějaké stromy, hlavně topoly, modřiny a borovice, ale je jich zoufale málo a spíš skomírají. Trochu více stromů je kolem řeky Tuul, kde je možné najít i klidná zákoutí.

Velkým problémem je kvalita ovzduší, která je mizerná. Na znečištění se podílí několik zdrojů, kromě dopravy, je problém ještě přítomnost několika uhelných elektráren v západní části města, které chrlí zplodiny přímo na město. Třetím velmi významným zdrojem znečištění jsou již zmíněná jurtoviště, kde především v zimě lidé topí vším, co najdou, uhlím apod. V zimě je tak celé město zahalené permanentně hustým smogem. Navíc okolí hory brání proudění vzduchu.

Navzdory všemu tomu, pokud jste ochotni si připlatit, je život ve městě srovnatelný s životem u nás, je tu kde se najíst (dominují mongolské a korejské restaurace různé úrovně), existuje kulturní vyžití, internet funguje a ubytování je sice dražší, ale od určité ceny již mezinárodně srovnatelné.

Pokračování příště

■ *Vojtěch Musil*

KRÁLOVSKÝ PRŮVOD

Zahájení Královského průvodu bude v 8.00 hodin v sobotu 2. června na Pražském hradu. Cesta Karla IV. a klenotů dále povede přes Smíchov, Malou Chuchli, Radotín, Černošice, Mokropsy na zámek v Dobřichovicích. Zde skončí průvod v 19.00 hodin a následovat bude kulturní program.

V neděli 3. června v 9.00 hodin vyrazí průvod z Dobřichovic přes Lety, Řevnice, Rovina, Hlásnou Třebaň na Karlštejn. Na louce za mostem začne program v 16.00 hodin. V 17.20 hodin odjede císař a jeho družina na hrad Karlštejn, kde uloží klenoty do kaple Sv. Kříže.

Do Hlásné Třebeň přijede průvod cca ve 14.20 hodin. Na návsi císaře a jeho doprovod pozdraví starosta obce a Holky v rozpuku.

■ [ga]

Foto: Zdena Jindrová

KULTURA

Noc na Karlštejně, 1. a 2. června od 20.30 hodin, zámek Dobřichovice

Vstupné 200/100Kč, předprodej vstupenek MěÚ Dobřichovice, pí. Solníčková – 724 189 611, solnickova@dobrichovice.cz

---

POZVÁNÍ NA VÝSTAVU

Muškatová Loděnice, 28. 6. - 8. 7. 2012.

■ *Jana Kratochvílová*

INZERÁTY

Nabízíme jakoukoli výpomoc na vaši zahradě.

Nabízíme: řezání dřeva, štípaní, kopání, kácení stromů, keřů, sekání trávy, natírání okapů, plotů, těžko přístupných míst (štíty domů apod.), odvezeme šrot, pomůžeme vám, ale i třeba vymalovat, vyklidit dům a vše, s na co si vzpomenete. Volat prosím po 14.00 hodině (místní studenti) – tel.: 776 767 315

Přijmeme pracovníky
pro parkoviště Karlštejn
na pozici „ZAVADĚČ“
od 1. 6. do 30. 9. 2012.
Vhodné pro studenty starší 15.
let. Případní zájemci se mohou
hlásit na tel. čísle 725 703 342

PRODÁM originální dilatační plováky k zazimování bazénu. 5 velkých, 3 malé. Cena dohodou.
Kontakt: 603 934 428.

BLAHOPŘEJEME

Život Vám píše zas o rok víc, slovíčkem psaným chceme teď říct:
 „Žijte podle svého, mějte pevné zdraví, narozeniny oslavte tak, jak se slaví.
 Popíjejte víno, písničku zazpívejte, s veselou náladou na svět se dívejte.“
 Věk není to, v čem poznává se stáří. Když oči věčným mládím září
 a když se srdce umí pousmát, tak ten věk není znát.

V červnu slaví narozeniny:

Antonín	KOLÁŘ	74 let
Verona	MATOLOVÁ	85 let
Jaroslav	POKORNÝ	65 let
Irena	VONDROVICOVÁ	89 let
Marie	ŠÍDLOVÁ	60 let
Miloslav	NOVÁK	83 let
Růžena	SNOPKOVÁ	99 let
Jindřich	JINDRA	74 let

Všechno nejlepší k Vaším významným jubileím
 Vám přeje redakční rada Zpravodaje.

HLÁSNÁ TŘEBAŇ, Zpravodaj třebaňských občanů a chatařů, měsíčník.

Vydává: obec Hlásná Třebaň, IČ 00233234.

Adresa vydavatele: Obecní úřad Hlásná Třebaň, Karlštejská č. 150, 267 18 Hlásná Třebaň
 Ročník: 25, číslo 6

Měsíčník vychází v Hlásné Třebani 1. sobotu v měsíci

Povoleno pod registračním číslem MK ČR 10537

Redakční rada ve složení: Anna Blažejová (jazyková úprava), Ilona Gartová (příprava tisku a distribuce), Jana Gartová, Jarmila Matěnová, Hana Kornalská, doc. Dr. Jiří Matějka, CSc., (pověřen vedením redakční rady), Tomáš Rieger – www.trieger.cz (sazba).

Uzávěrka: 20. v předchozím měsíci. Příspěvky, náměty a připomínky možno vyřadit na telefonním čísle: 311 681 101, faxu: 311 681 787, e-mailu: uceti@hlasnatreban.cz nebo jar.peleska@seznam.cz. **Prodej:** Hlásná Třebaň – prodejna Jednoty, restaurace Česká hospoda, Rovina – p. Záborec, čp. 49, „Hospůdka Na Návsi“. Předplatné vyřizuje pí. Gartová – OÚ. Celý výtisk Zpravodaje je k nahlédnutí na internetových stránkách obce: www.hlasnatreban.cz (Zpravodaje 2012).

Cena jednoho výtisku je 5 Kč.